

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 14. Venite benedicti. Lætificabit Dominus iustos, dando eis Regnum: illud enim omnium primum creavit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

Stulti sapient, sed scio Phryges: Ergo errauimus a via veritatis &c. Lassati sumus in via iniquitatis & perditionis, & ambulabimus vias difficiles, viam autem Domini ignorauimus. Quid nobis profuit superbia? Aut diuitiarum inactantia quid contulit nobis? Transferunt omnia illa sanguinem umbra &c.

S. 14. Venite benedicti. iustificabit Dominus iustos, dardos eu Regnum: illud enim omnium primum creatur.

54

Tunc dicit Rex his qui a dextris eius erunt. Sententiam daturus in eis supremus, primum sese conuertet ad bonos, stantes a dextris eius: vt omnibus testetur, summum sibi placere, misericordiam exercere, bonosque punire: quin etiam, vt sentiat D Bernard. ad maiorem confusionem, vt videant, id quod potuissent, si voluissent obtinere. Prius benedicti vocantur in regnum, quam maledicti in carcerem dei. Quia videntur in carcerem dei, videntes, quid amiserunt. Ad illos conuertetur benigno, hilari, blando ac dexte vultu, idque adimplebitur: In tempore erit respectus illorum. Quis forsitan dixerit, modo Deum vultum suum ad electos non conuertere, illos minime inueniri, aut eorum curam agere, de quo visus est conqueri Dauid: Quare faciem tuam auertis, obliuisceris inopia nostra, & tribulationis nostrae. Illa autem die, conuertet vultum suum, ipsos inueniet ea hilaritate, qua sol mundum recteat quando disculis tenebris fulgentissimis mane exortur suauem illi faciem obuertit. Hacerat veteris legis amplissima benedictio: Conuertat Dominus vultum suum ad te. Maximis famis angustis oppressis, hoc sufficiebat Aegyptiis, si Ioseph eos tantummodo inuenerat: Respicit nos tantum Dominus poster & hac est iustorum perennis oratio: Respice Domine in seruos tuos. Hoc tunc implebitur: Erit respectus illorum.

D. B. ER.

Serm 8. in

Psalm 90.

Qui habet.

bit.

Sap 3. 6.

Psalm 24.

Num. 6.

Gen 47. 25

Psalm 116.

L. 20. de

ciuit. 27.

Malach.

3. 17.

TER-

TYLL.

L. de iud.

Dom.

D. G. R. B.

N. 12.

Tract. in

illud.

Quod uni benedicti Patris mei, percipite regnum &c. Quis ex minimis.

Euge, dilectissimi filii, vos mihi proximos volo, amici fidelissimi: accedite propius, properate Iustorum amantissimi amici, brachiis me constringite atque tenete. Quam tristis gemit filiolus, dum mater in probam amorem, quasi a se eum reicit, pœnitentiamque amarior? Vade, non te volo, sed istum Aegyptium; & alterum amplectatur, mille recreat blanditiis amoris iudicis: quam non teneat plangit filiolus? Quam non acriter assidue perculus? Accidit, dum eum vultu sereni, succiditque compellat, accurre fili mi, dilecte videri mei matrem amplectere, anima mea; tu mihi filius charissimus, tibi mea seruatur vbera: fugio: quale gaudium?

Appellans plangens verbis suis in se secutus. Quam hilans subtile, quam consolatus accurret? Quam anxiebatur Iosephi fratres, dum ab ipso veperegrini ignoti regni infidiatores excipiuntur? Cum autem vultu ad omnem amicitiam composito, brachiis dilatais, ad illi innotat, oculos præbet pacis: Dixi et clementer accedite ad me. Ego sum frater vester, nolite pauere. Quæ consolatio tam inexpectata, quod gaudium tam inopinatum? Mater, & mater est: Luctus explicat, D. Chrysol. Quibus bonis hoc non men compensari potest, vt benedictus sis, & a patre ipso benedictus? His, cum ceteris iustis, contentus gaudebat Dauid, unde & illud reperit, dum rogat: benedicat nos Deus, Deus iustorum, benedicat nos Deus. Nota enim est illa: Spiritus sententia: Benedictio Domini diuites facit, nec facit vitis eis afflictio. Nullum maius bonum, sibi perisadebat Dauid, optare se posse ciuibus sabs Galaad, ob benenolam misericordiam impensam Saul, dum eius corpus tradunt sepulchræ: quàm illud: Benedicti vos Domino, qui fecistis misericordiam hanc cum Domino vestro Saul. Magis benedicti Patris mei. Antiquitus dabatur cum benedictione paterna ius hereditatis & primogenitura: vt patet in benedictione Isaac concessa Iacob, proinde cum vocat illos: Benedicti Patris mei, perinde est ac si dicat, Vos, vos estis heredes regni, quia Patris mei obtinistis benedictionem. Ea erit benedictio: de qua Sapiens. Benedicti o illius, quasi flumens inundauit. Erat bonorum omnium inundans flumens, qui illos cooperiet, & de capite ad calcem benedictionibus irrigabit. Benedicta vestra ieiunia, benedicta vestra pœnitentia, benedicta vestra eleemosyna, benedicta vestra vigilia, benedictus dies, quo Deo nati estis, benedicta vita vestra, benedicta mors vestra, benedicti oculi vestri, benedicta lingua vestra, benedicta anima vestra, benedictum

Am corpus vestrum, benedicti vos omnes; Amplius: Possidete paratum vobis regnum. Nolo minus vobis largiri, quam omnes vos Reges create, & Reges regni caelorum.

17. Perfecit in illis adimplebitur illud Sapientis vaticinium. Accipient regnum aeternum & aeterna & cetera, de manu Domini. Nihil habet Rex, quod amplius addet, quam proprium regnum. Dixit Saul, vt felicem videt Davidis progressum:

18. Quid ei superest, nisi solum regnum. Visum est Herodi se quidquam non posse dare in promissum regule magnificentius, quam dimidium regni: ita enim offert puellae salatricis, vt beneficium aliquid peteret, se ei concessurum, quid quid petisset: Licet dimidium regni mei. Quis Rex privato cuidam tale praestitit vnquam beneficium? Possidete regnum. Et quale regnum? Paratum vobis a constitutione mundi. His verbis includi: Christus, & suam in nos misericordiam, bonitatemque manifestat. Primum, etenim quod creatus mundum praeparauit, fuit regnum caelorum hominibus in possessionem & gloriam. Iam nunc, inquit D. Augustin. capio

19. quid intellexerit Spiritus S. quando dixit. Prior omnium creata est sapientia. Quae est haec sapientia? Ne hoc intelligas, inquit, de filio Dei, quem vocat Apollolus: Dei sapientiam, haec enim non fuit creata, qui potius per ipsam creata sunt omnia: Non vtiue illa sapientia & atri Deo plane coaeterna, & aequalis, per quam creata sunt omnia. De illa sapientia domo, vbi perfectissime Deus suam communicat, quae ipsa est gloria. Vocatur Romae Sapientia, domus extructa ad docendum, schola studiosorum sapientiae. Haec illa est sapientia, gloriae domus omnium primogenita, & primicia creaturarum; quam D. Augustinus his verbis depingit: O beata & sublimis creatura creaturarum maxime beata. (Et inferus:) O domus Dei luminosa, & speciosa, locus habitationis gloriae Domini Dei mei, possessoris & fabricatoris tui. Illa est, inquit, quae prior omnium creata est. Primum enim omnium creavit Deus supremum hoc gloriae domicilium, vt se hominibus communicaret. Non creavit Deum orbem propter terram, nec propter plantas, nec animalia, nec aquas, nec aërem, nec quidem propter caelos ipsos, sed propter hominem. Propter nos sciscitum saeculum, & omnia, quae in eo continentur, ait Eudras.

20. Ad hoc propositum exponit D. Clemens Papa & ait: Ex ore Domini Verbi, quem sequuntur Origenes Theodoret. Magister sententiarum & alij, Hieron. Bapt. de Lanna, Tom. 1.

21. prima illa verba Genesis: In principio creavit Deus caelum & terram. Quid intelligit per caelum, & quid per terram? Caelum empyreum, hoc est caelum; moles illa, & globus terrae, & aqua tenebrosa, est terra, quia legitur, quod caelum stellatum & alios caelorum orbis creauerit secundo die. Fuit firmamentum, id est octauum caelum. Ita vt primum fuerit caelum empyreum; & inferior moles, de qua, diebus subsequentibus alias eduxit creaturas, inferior caelo empyreo. Primum condidit aeternam illam domum in habitaculum homini, vbi aeternum regnaret beatus, & deinde istam temporalem, in qua sese diuinam gratiam praepararet, ad aliam sempiternam: quia quod Deus mundum creauerit, fuit in hominis summum bonum vtque se illi communicaret. Non decet summum bonum, ex primaria intentione perdere & castigare. Hoc fuit primum, quod Deo condidit D. Bonaventura ait (apud Cornelium a Lapide) hanc In cap. 1. esse communem Sanctorum opinionem, Ita vt Gen. in primum intentum Dei, quoad creationem mundi fuerit, create hominem, & praetentio, quam in hoc habuit, cum esset summum bonum, cui proprium est seipsum aliis communicare, ea fuit, seipsum homini communicare, & dare cum omnibus suis diuitiis. Non creavit mundum, vt hominem perderet, ac condemnaret. Nequaquam: Non enim posuit nos Deus in iram, 1. Thessal. sed in acquisitionem salutis, ait Apollolus, sed vt cum illo regnaret, statumque aeternae salutis obtineret. Proinde primum omnium creavit regnum & locum supremum caelorum, vbi ipse principaliter sedem suam statuit, suaeque bona communicat. Non creavit nos ad gehennam (inquit D. Chryllostom.) nec homini destinavit infernum nec ignes illos aeternos, sed diabolis; & ita de iis loquitur: Qui paratus est diabolo & Angelis eius: ait vero de homine: Paratum vobis regnum a constitutione mundi. Viden' quam tibi Deus optet regnum caelorum, cum enim vltimum tibi hoc sit dandum, omnium tamen primum creauerit. Adesse, charissimi, possidete illud regnum. Domine, & ob quid? Esurius & dedisti mihi manducare. Sitiui & c. Attendit D. August. a ex quo sumpsit D. a Ser. 15. Bernard. b quod non sit dicturus D. Stephano de temp. Veni benedixit & c. quia ob mei gratiam fuisti 50. Ho. 9. lapidatus: D. Laurentio, quia pro mea fide b Ser. 8. in fuisti in craticula affatus: nec D. Antonio, quia sal. Quia in mei gloriam tua omnia bona reliquisti & c. habit. II.

22. Non proferret maiora Sanctorum facinora, tantum Cur tam-

Cur tam-

Cur tam-

Cur tam-

rum opertum verò illa vulgaria, ut mali videant, quam facile illis fuerit. hoc ipsum prœmium adipiscitur. Non enim à te reposcit, amice, ut carnem tuam disciplinæ verberibus dilaceres, ut S. Dominicus: nec noctibus iungas dies in oratione cum D. Francisco: nec te spelæo concludas captivum, ut D. Paulus primus Eremitæ cultor: nec tibi pectus lapidum iectibus distumpas, velut alter Hieronymus: absit, sed illud quod minime potes facere labore, quale est, fame perevnti succurrere, panis fructum elargiri mendicanti, vile pallium viduæ pauperi, gressum vnicum ad infirmorum hospitale &c. *Quod Abel passus sit* (ait D. Petrus Chrysologus in illud. *Beatus Chrysostomus, qui intelligit &c.*) *Quod servavit mundum* Noë, quod Abraham fidem suscepit, quod Moyses legem tulit, quod crucem Petrus resupinus ascendit, Deus tacet, & hoc solum clamat, quod comedit pauper.

56 Voluit illo Deus significare (ait D. Petrus Chrysostomus.) hoc quod toties vobis dicimus: vobis nullam esse sperandam gloriam, nisi misericordiarum operibus & eleemosynis faciendis. (v. n. potueritis, incumbatis: *In vasa oleum colligamus, dum hanc vitam vivimus, quod nobis neque post hinc migrationem amplius, neque nisi per manus pauperum colligere permittitur. Colligamus, inquam, abunde, si cum sponso ingredi volumus: sin minus, excludemur. Impossibile enim, impossibile, inquam est, & si innumera facias bona, sine eleemosyna, celestis regni, vel vestibulum quidem attingere.* Et maturè expendit D. Petrus Chrysologus hæc verba Christi. *Esurivi, sitivi &c.* dicens, his impleri Davidis vaticinium: *Beatus qui intelligit super egenum & pauperem: in die mala liberabit eum Dominus.* Audi verba hæc. *Esurivi & dedisti mihi manducare.* Verbis, ô Domine? An non ille erat peregrinus pauper? pupillus fame confectus? An illa non erat, quæ ad me accessit vidua desolata? *Non dixit esurivi pauper, & dedisti mihi manducare, sed esurivi ego, & dedisti mihi manducare, sibi datum clamat, quod pauper accepit, se manducare dicit, quod comederit pauper.* Ut cum videris pauperem oculis corporis, oculos attollas animæ, & in illo Christi personam consideres, eoquæ te beatum existimes, dum pauperem vides ostis tuis imminentem: hoc enim est: *Intelligis super egenum.*

Hinc patet id quod Christus dixit, ut facias eleemosynam tuam in abscondito, ipse illam in publicum adducet & ipse in propatulo reddet tibi: & quod præfatus est Spiritus sanctus: *Pauperi porrige manum tuam &c. Gratia dati in conspectu omnis viventis. I pauperi porrige, ego te certum reddo, eleemosynam, quam tunc ab absconditam à Deo exponendam in totius mundi conspectu & quotquot in eo sunt, oculis reuelandam. Venite, &c. Possidete &c. Esurivi &c. Tunc, (ait D. Bernardus) quodlibet verbum velut sic quædam, malorum transfodiet viscera, cum visuri sint, quam facili manu poterunt tanti boni sibi lucrum facere eleemosynarij: Quis mærorum diviti qui vestes suas tunc potius corrumpi, quam dari pauperibus, passus est? Quis horror epuloni, qui mensa assidebat tot repletæ ferculis, ut in ea pluribus cupidinis non daretur locus, nec tamen bolus vitæ dandus reperiebatur fame deficienti &c.*

Stupet attonatus D. Gregorius Nyssen, & ait. *Tristis illud: quod eius auribus excidere non poterat, semper illud: que resonabat illud: Quod vni ex minimis meis fecistis: Qui semper auditè videbatur in auribus suis tinnitum illorum verborum, itaque tractatum particularem edidit, in quo hæc verba ad amissionem enucleat: addit, nihil esse de quo magis admittetur, quam quod Christiani, & audientes, & credentes hæc verba, pauperes vitio non inquirant, prostrati: in ædes suas non recipiant, & cum Abraham eorum pedibus humiles non prouoluantur.*

bi: & quod præfatus est Spiritus sanctus: *Pauperi porrige manum tuam &c. Gratia dati in conspectu omnis viventis. I pauperi porrige, ego te certum reddo, eleemosynam, quam tunc ab absconditam à Deo exponendam in totius mundi conspectu & quotquot in eo sunt, oculis reuelandam. Venite, &c. Possidete &c. Esurivi &c. Tunc, (ait D. Bernardus) quodlibet verbum velut sic quædam, malorum transfodiet viscera, cum visuri sint, quam facili manu poterunt tanti boni sibi lucrum facere eleemosynarij: Quis mærorum diviti qui vestes suas tunc potius corrumpi, quam dari pauperibus, passus est? Quis horror epuloni, qui mensa assidebat tot repletæ ferculis, ut in ea pluribus cupidinis non daretur locus, nec tamen bolus vitæ dandus reperiebatur fame deficienti &c.*

Stupet attonatus D. Gregorius Nyssen, & ait. *Tristis illud: quod eius auribus excidere non poterat, semper illud: que resonabat illud: Quod vni ex minimis meis fecistis: Qui semper auditè videbatur in auribus suis tinnitum illorum verborum, itaque tractatum particularem edidit, in quo hæc verba ad amissionem enucleat: addit, nihil esse de quo magis admittetur, quam quod Christiani, & audientes, & credentes hæc verba, pauperes vitio non inquirant, prostrati: in ædes suas non recipiant, & cum Abraham eorum pedibus humiles non prouoluantur.*

§. 15. Ite maledicti. Præsternet malos illis verba, quibus eos pœnis æternis damnandos adiudicabit.

Convertet se demum iudex ad eos qui ad sinistram consistant, vultu commoto, excandescens, rugiens ut Leo, bilis suæ futuri que euomens impetum, qualem depingit Hieremias. *Ecco turbo Dominice indignationis egredietur, & non possit erumpens, super caput impiorum venies, & non reuertetur super Domini. Usque dum facias, & usque dum compleat cogitationem cordis sui.* Hortesco reterens. Egredietur turbo Dominice indignationis quasi rupto muri repagulo, ut super impios iruat furiosus. Continuit & quasi conclusit Deus itam indignationis suæ: obstaculo patientiæ suæ multis annis, tunc verò diffringeretur, eritque prout diluuij tempus. *Omnes fontes abyssi magna rupit sunt, & contraria*